

Rozhovor s Doc. MUDr. Jánom Fedačkom, PhD.

Doc. MUDr. Ján Fedačko, PhD. je riaditeľom Centra predklinického a klinického výskumu MEDIPARK UPJŠ LF v Košiciach. Zároveň pracuje ako kardiológ v Univerzitnej nemocnici sv. Michala v Košiciach a v kardiologickej ambulancii Cardio D&R Košice.

V klinickej oblasti sa venuje najmä preventívnej kardiológii a echokardiografii. Vydal vyše 180 publikácií (Scopus, WoS, PUBMED). Je členom viacerých odborných spoločností a členom redakčných rád zahraničných karentovaných časopisov.

Čo vás priviedlo k medicíne a špeciálne ku kardiológii? Kto alebo čo vás k tejto špecializácii nasmeroval/o a bol/o pre vás najväčším akceleratorom?

Ked' nad tým rozmýšľam, asi som mal šťastie na správnych učiteľov, ktorí počas štúdií formovali moju osobnosť, či to bolo na strednej škole, na medicíne, ale najmä po skončení medicíny. Ked' sa mojím

školiťom a zároveň „akcelerátorom“ v kardiológii stal prof. Daniel Pella a spolu s MUDr. Rybárom, určili moje smerovanie, za čo im nesmierne ďakujem.

Čo považujete za najdôležitejšie v liečbe pacientov s hypercholesterolémiou?

Včasná identifikácia pacienta s hypercholesterolémiou a najmä včasná iniciácia liečby v primárnej prevencii, v ktorej na Slovensku zaostávame..., a samozrejme, u pacientov v sekundárnej prevencii možnosť využiť dostupné liečivá (statíny, ezetimíb, PCSK9i) za účelom dosiahnutia cieľových hladín LDL-cholesterolu.

Aké nové informácie z kardiológie publikované v poslednej dobe vás najviac zaujali?

Familiárna hypercholesterolémia (HF) patrí medzi najčastejšie geneticky podmienené kardiovaskulárne ochorenia. Pacienti s HF patria medzi vysoko rizikové skupiny z hľadiska aterosklerotických kardiovaskulárnych ochorení. Otvorená prospektívna štúdia SAFEHEART sledovala 433 pacientov s geneticky potvrdenou heterozygotnou formou FH počas obdobia 2,5 roka (medián). Väčšina z nich, 93 %, bola dlhodobo liečená hypolipidemickou liečbou v maximálnej tolerovanej dávke a 78 % maximálne tolerovanou kombinovanou liečbou. Pridanie PCSK9 inhibítora k existujúcej hypolipidemickej liečbe znížilo hodnoty LDL-cholesterolu o - 58 % z priemernej hodnoty 3,76 mmol/l na 1,61 mmol/l rovnako u mužov aj u žien. Uvedené zníženie LDL-cholesterolu zodpovedá výsledkom z klinických štúdií. Celkovo 46 % veľmi vysoko rizikových a 50 % rizikových pacientov dosiahlo hodnoty LDL-cholesterolu v súlade s odporúčaniami pre manažment dyslipidémií od European Society of Cardiology (ESC) a European Atherosclerosis Society (EAS) z roku 2019. Podľa autorov ide o doteraz najväčšiu publikovanú štúdiu z reálnej klinickej praxe hodnotiacu pridanie PCSK9 inhibítora k maximálnej tolerovanej hypolipidemickej liečbe u pacientov s heterozygotnou FH. Použitie PCSK9 inhibítora v tejto vysoko rizikovej skupine významne posúva reálne možnosti zníženia hodnôt LDL-cholesterolu.

V súvislosti s ochorením COVID-19 sa hovorí o tzv. postcovidovom syndróme. Zaznamenali ste tieto príznaky aj u vašich pacientov, ktorí prekonali ochorenie COVID-19?

S postcovidovým syndrómom sa, bohužiaľ, stretávame v ambulancii každý deň, avšak v rámci MEDIPARK UPJŠ LF sa nám podarilo získať grant za účelom sledovania týchto pacientov a pevne verím, že výskum kardiovaskulárnych komplikácií u pacientov po COVID-19 nám odhalí príčiny, ako aj možnú prevenciu a intervenciu.

Čo by ste poradili čerstvému absolventovi, ktorý práve začína v kardiológii, na čo by sa mal zamerať a čoho sa vyvarovať?

Mladý lekár absolvent dnes potrebuje správny „guiding“ na pracovisku, od kolegov, keďže prístup k informáciám je v dnešnej dobe nadpriemerný. Určite odporúčam, aby sa aktívne venoval vede, výskumu a inováciám, ktoré posúvajú medicínu smerom dopredu s absolvovaním viacerých stáží na popredných zahraničných pracoviskách.

Práca vo vašej ambulancii si vyžaduje veľké nasadenie a časovú vyťaženosť. Ako sa vám darí udržiavať si vnútorný pokoj a elán v každodennej práci?

Základom je vytvorenie si takých podmienok, aby práca bola aditívnym stresom, čo sa mi nateraz aj darí.

Ďakujeme vám za poskytnutie rozhovoru
Odborná redakcia KARDIO News